Зображення величі і краси козацької звитяги у творчості Т. Шевченка. Твір 9 клас

Україно, Україно!

Серце моє, ненько!

Як згадаю твою долю.

Заплаче серденько!

Т. Г. Шевченко

Тарас Шевченко — видатний поет української літератури. За своє життя Шевченко написав багато творів, кожний з яких є витвором мистецтва. В усі періоди творчості Шевченка ми бачимо його зацікавленість історією України. У своїх поемах «Холодний Яр», «Тарасова ніч», «Іван Підкова», «Гайдамаки» та у поезії «До Основ'яненка» автор зображує велич і красу козацької звитяги. Шевченко пишався героїчним минулим свого народу, вірив, що козацька «слава не поляже, не поляже, а розкаже, що діялось на світі, чия правда, чия кривда і чиї ми діти».

У поезії «До Основ'яненка» гостро відчувається туга за козацькою вольницею — за звитягою запорожців, за всім, що уособлює українську старовину. І от козацтва, яке було нездоланним заслоном на шляху могутніх орд зі сходу до півдня й врятувало Європу, не стало. Ось чому автор сумує за преславними козаками. Повернення їх можливе, але тільки як повернення ідеї:

Не вернуться сподівані,

Не вернеться воля,

Не вернуться запорожці,

Не встануть гетьмани,

Не покриють Україну Червоні жупани!

Поезія «До Основ'яненка» вся пройнята духом запорозької минувшини, але спроектована у сучасність: автор промовляє до національної свідомості українців, до їхньої честі й гідності. Нація, яка має такі пісенні скарби, не може загинути. Українці, пишайтеся:

Наша дума, наша пісня

Не вмре, не загине...

От де, люде, наша слава,

Слава Україні!

За рік до написання цієї поезії Тарас Шевченко склав невелику поему «Тарасова ніч». В

основу поеми покладена історична подія — перемога козаків над військом польської шляхти у 1630 році. Кобзар оспівує минулі перемоги козаків над москалями, татарами, турками і ляхами, і почуття гордості за звитяжну славу предків переплітається з журбою:

Була колись гетьманщина,

Та вже не вернеться.

Було колись - панували,

Та більше не будем!

Тії слави козацької

Повік не забудем!

Шевченко у своєму творі закликає українців «тії слави козацької» повік не забувати і гартувати себе до боротьби проти сучасних орд колонізаторів, що запанували над «козацькими дітьми». А як оптимістично звучать рядки поеми «Годі журиться», кличуть до лав нових лицарів національно-визвольної боротьби. Автор радіє перемозі запорожців, називає гетьмана сизим орлом. Але Кобзар обливається «гіркими сльозами», тому що Україна стоптана ворогами:

Була колись козацька

І слава, і воля,

Слава сяє, а воленьку

Спіткала недоля.

Оспівав Шевченко також Івана Підкову, сміливого отамана, що не раз очолював походи супроти Туреччини. У поемі, що названа його іменем, цей козарлюга змальований мужнім, справедливим, за що побратими його дуже шанують. Сміливість притаманна кожному із запорожців — розбурхана стихія лише звеселяє їхні серця, піднімає козацький дух. Оспівуючи славні перемоги козаків, Шевченко використовує рефрен «було колись»:

Було колись — в Україні

Ревіли гармати;

Було колись — запорожці

Вміли панувати.

Панували, добувши і славу, і волю;

Минулося: осталися

Могили по полю.

Могили ті — і свідки гучної слави, і нагадування сучасникам, що втрачене можна відновити, що такі люди, як Іван Підкова, і зараз, напевне, є, бо дух народу не знищений. Шевченко дуже сумує за звитяжною славою предків, але сподівається на краще.

Твори Шевченка свідчать, що треба вчитися у козаків волелюбності, громадської мужності та людської гідності. У поемах показано лицарську звитягу українців XVIII століття. Автор зробив висновок, що народ повинен берегти й шанувати пам'ять про козацьку славу. Шевченко пишався героїчним минулим свого народу. І ми повинні назавжди запам'ятати роки козацької слави.